

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 8 października 1932 r.

Nr. 736.

T r e ś ć   n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	Dział.	Str.
1. Wygandas-Puryckis o dniu 9 października.	I.	1.
2. "Mūsų Rytojus" o dniu 9 października.	"	"

K r o n i k a.

3. Rokowania handlowe z Niemcami.	"	"
4. Wymiana depesz gratulacyjnych między prez. Hindenburgiem a prez. Smetoną.	"	2.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIĘ SPOŁECZNE.

5. "Lietuvos Žinios" o konsolidacji tautininków z "krikszczionami".	III.	"
6		

K r o n i k a.

6. Kolejne sprawy sądowe Voldemarasa.	"	"
7. Nowe wybory do Przedstawicielstwa Studentów na uniwersytecie.	"	"
8. "Czarna księga" wydanych z Litwy.	"	"
9. Sprawa ograniczeń na wydziale lekarskim na uniwersytecie.	"	"

-----oo0\$0oo-----

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

V y g a n d a s -P u r y c k i s o d n i u 9 p a ź d z i e r -
n i k a."Trinitas" /41/: z dn.6.X.32 r. Art. p.t. "9 października"
Streszczenie:

12 już lat upływa od chwili, gdy Polacy nikczemnie pogwał-
cili traktat suwalski i zagrabilili przemocą stołicę Litwy.

Pierwotnie Litwini się spodziewali rychło odzyskać zagra-
bioną stolicę. Jedni wierzyli w to, że nastąpią jakieś wojenne
komplikacje i ułatwią odzyskanie Wilna. Inni spodziewali się, że
wewnętrzny chaos w Polsce osłabi ją do tego stopnia, że da się ode-
brać zagrabione ziemie. Jeszcze inni wierzyli w interwencję mocarstw
lub Ligi Narodów. Byli wreszcie tacy, którzy się spodziewali, że
Polacy dobrowolnie naprawią pogwałcony traktat suwalski i zwrócą
zagrabione ziemie. Jednak w ciągu 12-tu lat żadne zmiany się nie
dokonały.

Nie należy się w związku z tem dziwić, że dziś niejedni
może żywić wątpliwości czy wogóle kiedykolwiek się uda odzyskać
zagrabione ziemie wraz ze stolicą. 12 lat nie przyniosło zmian na
lepszé. Polacy coraz ostrzej gospodarzą na zagrabionej ziemi, za-
siewając polskość, a tępiąc litewskość. Wprawdzie Litwa odniosła
sukces w Hańdze, lecz sukces ten nie wygnał i bodaj nie wygna Po-
laków z ziem okupowanych. Jest to sukces moralny. Zresztą, jeżeli
chodzi o stronę moralną to stanowisko litewskie zawsze było moc-
niejszą niż polskie. Słuszność i sprawiedliwość zawsze były i są
po stronie litewskiej. Niestety dziś jeszcze decyduje w stosunkach
międzynarodowych przeważnie siła fizyczna.

Mimo to, niepodobna się zgodzić ze zdaniem polityków,
którzy radzą oczekiwać, aż koło fortuny obróci się w stronę Litwy.
Nie jest to bowiem polityka realna. Wprawdzie wszędzie rządzi siła
fizyczna, lecz w gruncie rzeczy stanowi ona tylko narzędzie, którem
kieruje rozumna wola ludzka. Klęska nieniecka w wojnie światowej,
mimo przemocy fizycznej, najlepiej świadczy o tem, że górę odnosi
jednak strona moralna. Potwierdzają to również przykłady wyzwolenia
Grecji z pod jarzma tureckiego, zjednoczenia Włoch, wyzwolenia Irlandji
i t. d. Litwa również nie powinna się obawiać przewagi Polski.
Litwa winna rozwijać w sobie energję i nieustannie pracować. Polska
rozporządza wielką siłą. Polska ma jednak wielu wrogów, których zie-
mie okupowała. Wystarcza tym wszystkim krzywdzonym przez Polskę na-
rodowościom się złączyć, by utworzyć siłę większą od przemocy pol-
skiej.

Litwini zapominają o jeszcze jednej rzeczy. Wyzwolenie Wilna
polega nietylko na jego zajęciu, lecz i na utrzymaniu. Utrzymać
zaś Wilno trudniej, aniżeli je zająć. Litwini byli już w Wilnie
dwa razy. Trafia tam niewątpliwie poraż trzeci, lecz o ile nie zdo-
łają się tam utrzymać to nie im zdobycie Wilna nie pomoże. Ażeby
stać się godnymi Wilna, Litwini powinni wiele jeszcze pracować.
Litwini powinni wzmacniać swą świadomość narodową, patriotyzm,
uczciwość i jedność. Dopiero wtedy zrodzi naród litewski mocarzy
o których mówi wieszcz, i którzy po długich ciężkich walkach zapro-
wadzą Litwinów do Wilna.

"M u s u R y t o j u s" o d n i u 9 p a ź d z i e r n i k a.
"Musu Rytojus" /40/: dn.7.X.32 r. Art.p.t. "Dzień smutku".
Streszczenie:

Dzień 9 października jest dla narodu litewskiego dniem
smutku. Litwini wierzą jednak, że przyjdzie godzina, kiedy Polska
będzie zmuszona naprawić wyrządzone przez siebie krzywdy. Litwa
winna się do wyzwolenia Wilna przygotować moralnie, ekonomicznie
i politycznie. Moralne przygotowanie polega na jedności i karności
narodu. Przygotowanie ekonomiczne polega znów na podnoszeniu gos-
podarczego dobrobytu Litwy. Wreszcie przygotowanie polityczne opie-
ra się na utrzymywaniu dobrych stosunków z ujarzmionymi przez Pola-
ków i dążącymi do wyzwolenia narodami. Idąc z nimi ręką w rękę,
mogą się Litwini spodziewać, że walkę o Wilno wkońcu wygrają.

K r o n i k a .

R o k o w a n i a h a n d l o w e z N i e m c a m i. "Dzień
Kowieński" /226/: 3 b.m. wyjechał do Berlina Dyrektor Departamentu

Ekonomicznego M-stwa Spraw Zagr. p.Kuzminskasa. Celem podróży dyr. Kuzminskasa do Berlina jest przygotowanie gruntu rokowań z rządem niemieckim w sprawie ograniczeń dewizowych i kontyngentów w Niemczech. W wywiadzie prasowym oświadczył dyr.Kuzminskas przed swym wyjazdem, że wstępne rokowania litewsko-niemieckie zapewne długo nie będą trwały i przeto możliwym jest, że w krótkim czasie będzie się już mogła udać do Berlina delegacja litewska dla ostatecznych układów. Jak podają, Niemcy miały wyrazić już zgodę na rozpoczęcie właściwych rokowań. Na czele delegacji litewskiej, która ma wyjechać do Berlina, na stanąć prezes Izby Handlowej p.Dobkiewiczus. Jako członkowie delegacji przewidziani są dyr.Departamentu Handlu p.Norkajtis, dyr. "Majstasa" p.Lapenas i dyr."Pienocentrasa" p.Glemža.

W y m i a n a d e p e s z g r a t u l a c y j n y c h m i e-
d z y p r e z. H i n d e n b u r g i e m a p r e z. S m e t o-
n ą. "Dzień Kowieński" /226/: W związku z 85-leciem urodzin prezy-
denta Niemiec Hindenburga prezydent Republiki p.A.Smetona wystoso-
wał do niego depeszę o następującej treści: "Mam zaszczyt z okazji
85-lecia urodzin Jego Ekscelencji wyrazić Panu oraz całemu Niemcom
najlepsze życzenia". Prezydent Hindenburg na depeszę tę odpowiedział
jak następuje: "Za łaskawe wyrażenie mi z okazji 85-lecia urdozin
życzenia wyrażam Jego Ekscelencji najserdeczniejszą wdzięczność."

W i z y t a c z ł o n k a a n g i e l s k i e j I z b y w K o w-
n i e . "Siegodnia" /270/: 8 b.m. przybył do Kowna członek angielskiej Izby Bosson. Złożył on wizytę premje owi i ministrowi Zauniu-
sowi, poczem udał się na prowincję by zapoznać się z litewskiej
życie gospodarczem.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WŁAŚCIWEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"L i e t u v o s Z i n i o s" o k o n s o l i d a c j i "t a
u t i n i n k ó w" z "k r i k s c z i o n i a m i". "Liet.Zinios"
/227/ z dn.5.X.32 r.Art.p.t."O konsolidacji tautininków z krikščioni-
niami." Streszczenie:

W ostatnich czasach, zwłaszcza po wypadkach kłajpedzkich, zaczęto mówić i pisać o konsolidacji "tautininków" i "krikščioniów". Istotnie mogło się w życiu to i owo zmienić, tak, że konsolidacja nie byłaby tak czemś bardzo nieprawdopodobnem.. Fakt np. popiera-
nia przez rząd "tautininków" chrześcijańskich organizacji pod wzglę-
dem pieniężnym świadczą o nawrocie "tautininków" w stronę krikščioniów.

K r o n i k a .

K o l e j n e s p r a w y s ą d o w e V o l d e m a r a s a .
"Rytas" /210/: W tych dniach rozpatrywano "xx" dwie kolejne sprawy
karne Voldemarasa: 1. Za obrazę p.Gabrysa, 2. Za obrazę p.Sztencelisa.
W pierwszej sprawie zapadł wyrok uniewinniający.

N o w e w y b o r y d o P r z e d s t a w i c i e l s t w a
S t u d e n t ó w n a u n i w e r s y t e c i e k o w i e ŋ-
s k i m . "Dzień Kowieński" /226/: 4 m.b. odbyło się roczne spra-
wozдание posiedzenia Przedstawicielstwa Studentów. Po sprawozda-
niach Prezydjum oraz Komisji Rewizyjnej, wywiązały się dłuższe debaty.
Ustalono termin wyborów nowego Przedstawicielstwa na dn.6 listopa-
da r.b. i obrano komisję wyborczą.

"C z a r n a k s i ę g a" w y d a l o n y c h z L i t w y .
"Dzień Kowieński" /226/: M-stwo Spraw Wewn. dało do druku drugą
"czarną księgę" wydanych z Litwy w czasie od 1 stycznia 1931 r.
do 1 października 1932 r. W okresie tym wydano z Litwy przeszło
1.000 osób.

S p r a w a o g r a n i c z e ŋ n a w y d z i a l e l e k a r-
s k i m n a u n i w e r s y t e c i e . "Dzień Kowieński" /226/:
Rada wydziału lekarskiego uniwersytetu zamierza zarządzić bardziej
ostrą niż obecnie kontrolę nad studjami studentów medyków. Ma być
wprowadzony przepis, przewidujący relegację z uniwersytetu studen-
tów medyków, którzy na drugi rok pozostają na tym samym kursie.
Prezydjum Przedstawicielstwa Studenckiego zabiega, aby takie zarzą-
dzenia nie były podejmowane.

